

Z. Br.

J. S. Kubary jako przyrodnik

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 17/4, 786-787

1972

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

I. M. Seczenowowi (1829—1905), późniejszemu laureatowi nagrody Nobla I. P. Pawłowowi (1849—1936) i N. J. Wwiedenskiemu (1852—1922). Czesnokowa i Lindermann zwracają również uwagę na kontakty z niemieckimi kolegami, rosyjskich lekarzy różnych specjalności, takich jak: interniści S. P. Botkin i A. A. Ostroumow, neuropatolodzy P. J. Rosenbach i W. M. Bec, twórca rosyjskiej szkoły ginekologicznej D. A. Ott i wielu innych, podkreślając znaczenie tej współpracy dla rozwoju niemieckiej i rosyjskiej myśli medycznej.

6. HISTORIA ODKRYC NAUKOWYCH I ICH PRAKTYCZNE ZASTOSOWANIE

Na uwagę zasługuje tu obszerna i bogato dokumentowana rozprawa Wolfganga Matthäusa *Zur historischen Entwicklung der Methoden und Geräte zur Beobachtung und Registrierung des Wasserstandes* (1970 z. 1—2) omawiająca rozwój urządzeń do pomiaru stanu wód począwszy od starożytnego Egiptu aż do czasów dzisiejszych oraz specjalistyczna praca Klausa Danzera *Zur historischen Entwicklung der Emissionsspektalanalyse, insbesondere im Hinblick auf ihre Anwendung in der Praxis* (1969 z. 2, 1970 z. 1). Interesujący jest również artykuł Aszota Grigorjana zajmujący się rozwojem mechaniki, balistyki i teorii budownictwa okrętowego w Rosji w drugiej połowie XIX i początkach XX w. (1970 z. 1).

7. PRACE O CHARAKTERZE OGÓLNYM

W tej ostatniej, wyróżnionej przeze mnie, grupie tematycznej wartość odnotowania są trzy artykuły opublikowane w związku z setną rocznicą urodzin Lenina (1970 z. 2). Są to: praca Bonifatija Kiedrowa omawiająca stosunek Lenina do historii nauki, artykuł Hansa Wussinga o historycznym rozwoju pojęć naukowych oraz rozprawa Wolfganga Schreiera *Der Strukturwandel in der Elektrodynamik und Optik bis zur Maxwell'schen Feldtheorie im Spiegel der Leninschen philosophischen Interpretation*.

Kończąc to krótkie omówienie, chciałbym zwrócić uwagę na brak poloników w ostatnich dwóch rocznikach „NTM”. Jest to tym bardziej dziwne, ponieważ zarówno wśród współpracowników jak i autorów publikowanych w nim prac, znajdują się liczni przedstawiciele innych krajów obozu socjalistycznego.

Janusz Kostecki

J. S. KUBARY JAKO PRZYRODNIK

W „Proceeding of the Royal Zoological Society of New South Wales” 1969—70 (druk 1971) ukazał się obszerny artykuł Lecha Paszkowskiego *John Stanislaw Kubary — naturalist and ethnographer of the Pacific Islands* (s. 43—70). Jest to pierwsza próba wykazania prac Kubarego jako przyrodnika. Wspomnijmy, że jego dorobek przyrodniczy został całkowicie pominięty w *Polskim słowniku biograficznym*, przedstawiono tam Kubarego jedynie jako etnografa. Także *Wielka encyklopedia powszechna PWN* (t. 6) określa Kubarego tylko jako „podróżnika i etnografa” publikującego „prace etnograficzne na łamach czasopism polskich i niemieckich”.

Praca L. Paszkowskiego jest jakby „diariuszem” kolejnych odkryć Kubarego, faunistycznych i florystycznych, bogato udokumentowanym cytacjami z korespondencji Kubarego i głosami uczonych o jego kolejnych pracach, jak też o całości jego działalności w zakresie etnografii i nauk przyrodniczych. Paszkowski ustalił

12 nazw naukowo-lacińskich wywodzących się od nazwiska Kubarego: *Papuina kubaryi*, *Helix kubaryi* itd. oraz zebrał najkompletniejszą z dotychczasowych bibliografii publikacji Kubarego — 28 pozycji (17 w języku niemieckim, 10 w polskim i 1 we francuskim) i o Kubarym — 115 pozycji (62 książki i 53 artykuły w czasopismach), w siedmiu językach, w tym w wydawnictwie japońskim i węgierskim. Na wklejkach jest wizerunek Kubarego, reprodukowany z „Tygodnika Ilustrowanego” 1873 r. i fotografia jego pomnika na Ponape.

Z. Br.